

דבר תורה לפרשת משפטים

מאת החייל הקדוש עמיחי רובין הי"ד

סיכום על פי שיעור של הרב עוזי חובב בשיחות הרצי"ה קוק זצ"ל

פרשת משפטים היא פרשה גדולה מאוד בכמות המצוות הקיימות בה. "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם". 'תשים לפניהם' מתרגם אונקלוס "דַּתְּסָדֶרָה...", כלומר סדר חיים. ברגע קבלת התורה, עמ"י והקב"ה מתחברים. הקב"ה יורד אלינו, ומתוך זה אנו מתעלים ונוצר חיבור ע"י התורה. "קודשא בריך הוא ישראל ואורייתא חד הם" - הקב"ה, התורה וישראל הם אותו דבר. נוצרנו אומה חדשה שצריכה סדרים מיוחדים, כי נפגשנו עם הקב"ה שקדם לעולם והוא מעל הסדר הנורמלי. ובגלל שהקב"ה הוא מעל הסדר הנורמלי, אז גם עם ישראל צריך חוקים אחרים המשויכים לסדר של הקב"ה. אי אפשר לפגוש את הקב"ה ולחיות בלי הקב"ה - מוכרחים להתחיל לחיות לפי הסדר שלו.

בגלל העניין הזה, פרשת משפטים מסדרת קודם כל את הדינים שבין אדם לחברו. כשמדובר על עם ישראל, אנו יודעים שיש כלל מאוד ברור: אין מקרה בעולם. ואם קרה לי מקרה של פגיעה בין אדם לחברו, זה לא רק ענין של כמה ישלם זה שפגע, אלא מעבר לזה יש כאן גם לימוד שהקב"ה נתן לי. נוצר איזה אירוע, וכל האירוע הזה הוא אלוקי, מכון מלמעלה כדי שנסדר את חיי החברה יותר טוב.

לכן השאלה היא - איך אני אהיה יותר זהיר בכבודו של חברי? בכל אירוע בין 2 אנשים, אנו רוצים ליצר אחדות ולא למצוא פתרון. לכן, לפני שמגיעים למצוות שבין אדם למקום צריך קודם לסדר את סדר החיים של עמ"י. כשהדין דן דין אמת, אז שני הנידונים יוצאים בהרגשה טובה. וזה לא בגלל הפתרון, זה בגלל ששניהם יוצאים יותר מחוברים ויותר אחראים. לפני זה אין עדיין מה להגיע לדינים שבין אדם למקום. כדי להגיע לסדר החברתי עליו דיברנו, פותחת הפרשה קודם בדיני עבדים (רוב השיחה של הרצי"ה היא על הפסוקים הראשונים בפרשה).

אנו אומרים בתפילה "וַיִּצְאָ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחִירוֹת עוֹלָם" - מי שאין לו חירות לא יכול להתקדם בתורה. התורה ניתנה למי שיצא לחירות עולם!

יש שלבים שמוכרחים לעבור: מצרים, חירות ותורה - ככה זה גם טבעי. מי שיש לו חירות התורה היא טבעית עבורו, ומי שהתורה לא זורמת לו זה כי הוא עדין עבד, תקוע, עבד למשהו אחר, עוד לא יצא ממצרים. אם לא תהיה חירותי, לא תהיה תורת!

לכן כשמגיע לרב תלמיד ואומר: הרב קשה לי עם התורה, מומלץ לבדוק למה הוא עבד, כי התורה היא טבעית. לקיים תורה, ללמוד תורה - זה נורמטיבי. מי שזה לא כך אצלו, כנראה שהוא עבד.

לכן התורה לא מקבלת עבדים. אם אדם רוצה להישאר עבד אומר הרצ"ה שזה נורא ואיום. אדם שרוצה להישאר עבד הוא אדם לא בריא. גם ביחס לעבד עברי - עבדות זה חולניות, והתורה לא מקבלת את זה.

יש גם עבדים ליצר הרע. מי שעבד ליצר הרע הוא אומלל. איזה הוא גיבור? גיבור זה לא שרירים, אלא אדם הכובש את יצרו. בצבא זה בשעת המלחמה - אם חבר נופל לידך אתה לא מתחיל לרעוד. אתה מסתער כי אתה מנהיג, שולט ולא משועבד. אתה מוביל! כל הירא ורך הלבב חוזר הביתה! אדם כזה לא יהיה במלחמה. לא רוצים אותו שם, כי צריך לתפקד. אחרת זה פוגע בחברים שלו, לא רק בעצמו.

התורה משחררת אותנו מכל מיני העבדות שנכפו עלינו מאז שהיינו ילדים קטנים. קודם כל סילוק העבדות. אין אפשרות להיכנס למצוות של פרשת משפטים בלי סילוק העבדות. כל המצוות של פרשת משפטים מכוונות איך לא להיות עבד, איך להיות משוחרר, חופשי. ללכת לדין תורה זו זכות, זה לראות איך התורה משחררת אותנו.

עבור מי שלא השתחרר מהעבדות, המשך הפרשה נראית לו חוקים מגבילים ומעיקים. התורה מגדלת אנשים. אדם צריך להסיר את מה שמחזיק אותו, אדם צריך להשתחרר. אין היתר לאף אחד בעולם למנוע מאדם אחר לגדול בתורה. כל יהודי הוא איבר בגוף האומה, וכל איבר משפיע על כל הגוף. כל איבר כזה צריך להוביל את מדינת ישראל בעוד כך וכך שנים, ומי ראוי שיוביל את מדינת ישראל? לא אדם שהוא עבד, אלא יהודי חירותי - 'אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה'.

